

DOLNOŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTEKÓW

Delegatura w Wałbrzychu

ul. Zamkowa 3, 58-300 Wałbrzych
tel. (74) 842 64 18, (74) 842 66 60

dwkz-wb@dwkz.pl
<http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/>

Wałbrzych, 28.06.2023 r.

W/N.5180.38.2022.MB

DECYZJA nr 798/2023

Na podstawie art. 40 ust. 2, art. 44 ust. 1 pkt 3, 49 ust. 1, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, art. 92. ust. 6 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j.: Dz. U. z 2022, poz. 840: dalej: *u.o.z.*), w związku z art. 104 i 108 § 1 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775, dalej: *Kpa*),

NAKAZUJĘ

*Gminie Łądek-Zdrój
z/s Ratusz – Rynek 31, 57-540 Łądek-Zdrój*

posiadającej tytuł prawny do zabytku: **most na Białej Łądeckiej przy ul. Krótkiej w Łądku-Zdroju, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/4299/1975 decyzją z 22.12.1971 r.**,

przeprowadzenie przy/w ww. zabytku robót budowlanych, i zabezpieczających w celu doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu, polegających na:

1. zabezpieczeniu konstrukcji poprzez uzupełnienie ubytków budulca kamiennego;
2. uzupełnieniu ubytków spoinowania;
3. usunięciu samosiewów powodujących odspojenia budulca kamiennego;

w terminie do: 31.07.2024 r.

UZASADNIENIE

W dniu 30.11.2022 r. odbyła się kontrola przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, w zabytku – mostu na Białej Łądeckiej przy ul. Krótkiej w Łądku-Zdroju, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A/4299/1975 decyzją z 22.12.1971 r., prowadzona wobec właściciela – Gminy Łądek-Zdrój, z/s Ratusz – Rynek 31, 57-540 Łądek-Zdrój. Czynności kontrolne przeprowadziła inspektor ds. zabytków nieruchomych Małgorzata Baka, na podstawie upoważnienia nr 49/2022 z 29.11.2022 r. Zabytek został udostępniony do kontroli przez reprezentujące Gminę Łądek-Zdrój: Dorotę Kuczwalską – Kierownik Wydziału Inwestycji i Rozwoju Gminy Łądek-Zdrój, na podstawie upoważnienia z 28.11.2022 r. wydanego przez Alicję Piwowar, Zastępcę Burmistrza Łądko-Zdroju, działającą z upoważnienia Burmistrza Łądko-Zdroju oraz Beatę Stułę – Podinspektor ds. Gospodarki komunalnej i Inwestycji z Wydziału Inwestycji i Rozwoju Gminy Łądek-Zdrój, na podstawie upoważnienia z 28.11.2022 r. wydanego przez Alicję Piwowar, Zastępcę Burmistrza Łądko-Zdroju, działającą z upoważnienia Burmistrza Łądko-Zdroju.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840: dalej: *u.o.z.*) wojewódzki konserwator zabytków lub działający z jego upoważnienia pracownicy wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków prowadzą kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Art. 39 *u.o.z.* mówi, że z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kontrolowanej osobie fizycznej lub kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej (ust. 1). Protokół kontroli zawiera opis stanu faktycznego stwierdzonego w toku kontroli, w tym ustalonych nieprawidłowości, z uwzględnieniem przyczyn powstania, zakresu i skutków tych nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych (ust. 2). Kontrola w/w zabytku została przeprowadzona zgodnie z przepisami o

ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Obiekt został udostępniony do kontroli przez przedstawicieli właściciela, został sporządzony protokół kontroli oraz wykonano dokumentację fotograficzną.

Na miejscu stwierdzono, że zabytek – most na Białej Łądeckiej przy ul. Krótkiej w Łądku-Zdroju, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/4299/1975 decyzją z 22.12.1971 r., jest użytkowany jako most pieszy. Przy ocenie stanu zachowania obiektu stwierdzono: ubytki bloków kamiennych w obrębie fundamentów filara, przyczółków, w sklepieniach przęseł (zwłaszcza w obrębie filara), w licu mostu i skrzydłach; liczne ubytki spoinowania; w sklepieniach widoczne zacieki, zwłaszcza w partii w obrębie filara; balustrada z licznymi ubytkami budulca kamiennego i spoinowania, z samosiewami od strony lica; widoczne wtórne naprawy za pomocą cegieł i zaprawy cementowej; brak czapy w części balustrady murowanej od strony południowo-wschodniej; silnie zerodowana czapa balustrady od strony północno-zachodniej; nity stalowe łączące czapy kamienne balustrady znacznie skorodowane i z ubytkami; samosiewy w obrębie izbic przy filarze, na przyczółkach i na licu mostu; nawierzchnia mostu w stanie dobrym, bez ubytków; występują widoczne zawilgocenia w obrębie skrzydeł w części prawobrzeżnej. W/w ustalenia zawarto w treści protokołu z kontroli. Protokół został odczytany, przedstawiciele strony nie wnieśli uwag do protokołu.

Most na Białej Łądeckiej wzniesiony został w 1565 r. jako kamienny most dwuprzęsłowy przerzucony przez koryto na wysokości przedmieścia miasta. Należy do nielicznych, zachowanych na terenie Ziemi Kłodzkiej mostów o tradycyjnej konstrukcji związanej z technicznym budownictwem średniowiecza. W 1709 r. na środku mostu przy balustradzie ustawiono barokową figurę św. Jana Nepomucena. Był wielokrotnie odnawiany – w 1752 r. - z tego czasu pochodzi piaskowcowa tablica upamiętniająca to wydarzenie z datą wmurowana w balustradę; kolejne remonty miały miejsce w 1783 i 1822 r. Most wyłączony jest z ruchu kołowego i służy jako przejście piesze.

Art. 40 ust. 1 u.o.z. mówi, że na podstawie ustaleń wynikających z kontroli, w przypadku stwierdzenia że zabytek jest w nieodpowiednim stanie zachowania, wojewódzki konserwator zabytków może wydać kontrolowanej osobie fizycznej lub kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej zalecenia pokontrolne usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w określonym terminie, o ile ich charakter nie uzasadnia wydania decyzji, o której mowa w art. 49 ust. 1. Zgodnie z art. 40 ust. 2 u.o.z. wojewódzki konserwator zabytków może odstąpić od wydania zaleceń pokontrolnych i wydać decyzję, w związku z art. 49 ust. 1, w którym mowa o tym, że wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję nakazującą osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego, przeprowadzenie, w terminie określonym w tej decyzji, prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku, jeżeli ich wykonanie jest niezbędne ze względu na zagrożenie zniszczeniem lub istotnym uszkodzeniem tego zabytku. Wykonanie decyzji nakazującej przeprowadzenie prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.

Wyżej opisany stan zachowania przedmiotowego zabytku wskazuje, że w wyniku braku regularnie prowadzonych remontów i działań mających na celu właściwe zabezpieczenie konstrukcji oraz czyszczenie lica z samosiewów powodujących liczne odspojenia budulca kamiennego, następowała stopniowa degradacja zabytku. Zaniedbania ze strony właściciela obiektu spowodowały, że obiekt nie jest właściwie zabezpieczony przed działaniem czynników atmosferycznych i oddziaływaniem wód rzecznych, co powoduje postępujące niszczenie obiektu. Na stan zachowania zabytkowego miastu wpływ miały także powodzie, w tym z 1938 i 1997 r. Czynniki te stanowiły przesłankę do wydania decyzji nakazującej doprowadzenie przedmiotowego zabytku do jak najlepszego stanu, poprzez przeprowadzenie niezbędnych prac zabezpieczających obiekt przed dalszym niszczeniem, których wykonanie jest niezbędne ze względu na zagrożenie zniszczeniem lub istotnym uszkodzeniem tego zabytku, tj.: zabezpieczenie konstrukcji poprzez uzupełnienie ubytków budulca kamiennego; uzupełnienie ubytków spoinowania; usunięcie samosiewów powodujących odspojenia budulca kamiennego w obrębie mostu. Wskazano termin realizacji powyższych prac do 31.07.2024 r. Przed przystąpieniem do wyżej wskazanych prac należy wystąpić z wnioskiem o wydanie pozwolenia konserwatorskiego w formie decyzji administracyjnej, w trybie określonym w art. 36 ust. 1 u.o.z.

Pismem z dnia 06.06.2023 r. właściciel przedmiotowego zabytku został zawiadomiony o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wydania nakazu konserwatorskiego (pismo ePUAP odebrano: 09.06.2023). Postanowieniem nr 238/2023 z 06.06.2023 r. dopuszczono jako dowód w sprawie protokół kontroli z 30.11.2022 r., który przekazano właścicielowi jako załącznik do postanowienia. Pismem z 19.06.2023 r. zawiadomiono o

zakończeniu postępowania w sprawie wydania decyzji nakazującej (pismo ePUAP odebrano: 20.06.2023 r.). Strona nie złożyła dodatkowych wyjaśnień w toku postępowania administracyjnego.

Zgodnie z art. 4 u.o.z. ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków. Art. 5 mówi o tym, że opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności na zapewnieniu warunków, prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, zabezpieczeniu i utrzymaniu zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie oraz korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości.

Zabezpieczenie przedmiotowego zabytku przed dalszym niszczeniem, utratą budulca kamiennego, uzupełnienie spoinowania, jak również usunięcie z obiektu samosiewów powodujących niszczenie łoża i konstrukcji mostu, pozwoli na zahamowanie degradacji i dewastacji zabytku o znacznej wartości zabytkowej, w tym historycznej i walorach architektonicznych. Działanie to jest niezbędne, ponieważ dalsza destrukcja zabytku, może w konsekwencji doprowadzić do utraty tych wartości. Wobec powyższego, zgodnie z art. 49 ust. 1 u.o.z. należało wydać nakaz mając na celu zapobieżenie niszczeniu zabytku.

Pouczenie:

1. W przypadku niezastosowania się do nakazanych obowiązków, zastosowanie będą miały przepisy karne przewidziane w art. 110 u.o.z. oraz przepisy ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 z późn. zm.). Zgodnie z art. 110. 1. kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytku nie zabezpieczył go w należyty sposób przed uszkodzeniem, zniszczeniem, zaginięciem lub kradzieżą, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
2. Wykonanie decyzji nakazującej przeprowadzenie prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego, zgodnie z art. 49 ust. 2 u.o.z.

Od niniejszej decyzji służy prawo odwołania do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków we Wrocławiu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Z up. Dolnośląskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków we Wrocławiu

mgr Anna Nowakowska
Kierownik Delegatury w Wałbrzychu
(pismo podpisano elektronicznie)

Orzynamy:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Lądek-Zdrój, Rynek 31, 57-540 Lądek-Zdrój [ePUAP-UPD: /UMIGLZ/SkrytkaESP]
2. a/a „A”: Lądek-Zdrój, Most na Białej Łądeckiej